

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODISNJE K 14.—
POLUGODISNJE I TROMJESEČNO SUKRAZMJERNO, MJESEČNO
K 2-50. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -

TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. —

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. II.

ŠIBENIK, utorak 10. studenoga 1914.

BR. 145

Pobjedonosno prodiranje naših četa u Srbiji. Uspješan sukob sa srbskim armadama od 120.000 vojnika. Hindenburgova vojska zarobljuje 4.000 Rusa.

U Srbiji.

Veliki naši uspjesi.

BEČ, 9. studenoga. O položaju na južnom ratištu javlja se službeno slijedeće:

Naše operacije nalaze se u skroz povoljnom fok. Dok je naše prodiranje preko linije Šabac-Lješnica naišlo na žilavi otpor, svršili su trodnevni bojevi u liniji Loznica-Krupanj-Ljubovlje već posvemašnjim uspjehom. Neprijatelj, koji se ovdje nalazi, sastojao se iz treće i prve srpske vojske, ukupno 120.000 ljudi. Obe ove vojske, nakon što se izgubile junački branjene svoje položaje, nalaze se od jučer na uzmičanju.

Prma Valjevu naše pobjedonosne čete dosegle su jučer na večer visove koji dominiraju istočne strane Loznicu i glavno sjeme Sokolske planine južnoistočno od Krupnja.

Veliki broj Srba bio je zarobljen i množivo rafnog materijala zaplijenjeno. Defalji fale.

U Rusiji.

Poraz Rusa - 4.000 zarobljenih.

BERLIN, 9. studenoga. Službeno se saopćuje:

Na istoku u Rusiji bio je napadaj jakih ruskih sila sjeverno od jezera Wysztyer odbiven uz teške gubitke po neprijatelja. Više od 4.000 Rusa je zarob-

ljeno; 10 pušanih strojeva palo je u naše ruke.

Sa francuskog ratišta.

BERLIN, 9 studenoga. Službeno se saopćuje:

Jučer popodne ponovno je više neprijateljskih brodova otvorilo vatru proti našem desnomu krilu, ali su bili našom artiljerijskom vatrom brzo raztjerani.

Pod večer poduzeti, i u noći ponovljeni nasrtaj neprijateljski iz Neuporta podpuno se razbio.

Unatoč ljutom odporu, naši napadaji kod Yperna napreduju polagano ali postojano.

Neprijateljski protunapadaji jugozapadno od Yperna bili su suzbitveni. Više stotina neprijatelja bilo je zarobljeno.

Tursko-ruski rat

Poraz Rusa na Kavkazu.

Carigrad, 9. studenoga. Službeno se saopćuje:

Nakon dvodnevni bojeva bili su Rusi na području Kavkaza potučeni. Turska vojska zaposjela je neprijateljske položaje.

Carigrad, 9. studenoga. Turska flota bombardirala je kavkasku luku Poti.

Tursko-engleski rat

Turci prelaze u Egipat.

Carigrad, 9. studenoga. Turske čete prešle su dne 7. ov. mj. egipatsku granicu.

Otac kojemu je

8 sinova u ratu.

I u Zloselima, našega kotara, našao se je jedan vrli i domorodni otac, a taj je Josip Urun pok. Ivana, koji je poslan u boj za kralja i za dom svoje mile. Dne 25 prošlog mjeseca pošao mu je u boj i najmladji mu sin Petar, rođen god. 1894., i tako je taj čestiti starac stavio u službu domovini svih svojih osam sinova. U kući je ostao on sa ženom si, jednom kćeri, dvije nevjeste i troje nejake dječice.

KRONIKA.

Francuski je ministar mornarice Augagneur stigao u Toulon, navodno da uredi zaštitne mjere i da učini određbe glede podignuća utvrđenog tabora. U Italiji je to izazvalo negodovanje, jer ove mjere mogu biti naperene samo protiv Italije. „Vita“ već govori o tom, da talijanska, austro-ugarska i turska mornarica treba da zajednički naište gospodstvo francusko-engleske mornarice u Sredozemnom moru. Na svaki je način istup Turske doveo do preokreta u javnom mišljenju u prilog trojnom savezu.

Prema „Corriere della Sera“ zarobili su Francuzi talijanski paroplov „Sylvia“, koji je vozio preko 5600 tona žita za Švicarsku tvrtku Sprecher, te su ga doveli u Toulon.

Kako „Daily Chronicle“ doznaje opremijene su njemačke podmorske ladje kopnеним putem do Zeer Bruegga.

„Daily Mail“ javlja iz Hamburga, da se ondje na ušću Labe iskušavaju dvije ogromne podmorske ladje, koje da su četiri puta tako velike kao, sve do sada sagrađene podmorske ladje. One mogu ostati neovisno od materijskog broda 40 dana pod vodom, a da ne trebaju nadopuniti svoje zalihe. Nadalje saznaje spomenuti list da Nijemci potajno grade i nove podmorske razarače.

„Pester Lloyd“ je doznao preko francuskih novina za najnoviji manifest ruskoga cara na Poljake. U tom se manifestu kaže: „Nj. Velikanstvo car našlo je, da se svim Poljacima objavi, da je ovaj rat oslobodilački za Slavene, a među njima i za Po-

ljake. Ako će božjom pomoću svršiti pobjedonosno, onda obećaje car da će sve dijelove poljačkoga kraljevstva, koji se danas nalaze pod vladavinom Njemačke, Austro-Ugarske i Rusije, ujediniti u autonomno tielo i Poljsku uskrisiti pod suverenitetom ruskoga cara. Usled toga se nada car, da će Poljaci sve moguće poduzeti, da se provede oslobodjenje Slavena u obće, a njihovo napose“.

„Corriere della Sera“ uspoređuje englesku i njemačku mornaricu, te dolazi do zaključka, da izgleda, kao da nije Njemačka već Engleska blokirana.

„Graničari“

8. XI. 1914.

(Dajmanji).

Ovaj naš omiljeni, izvorni pučki igrokaz bio je povodom izvanrednog uživanja za našu publiku. Koliko diletanti svojom vjestačkom izvedbom, toliko muzikanti fino izmjerenim taktom i glazbenim ukusom, zanijeli su i potpuno zadovoljili prisutnike.

Što se tiče pak naoseb samog predstavljanja, smijemo pravom da naglasimo, kako su se nekoga gospoda diletanti pravim majstorima u svojim ulogom istaknuli. Između ostalih spominjemo gg. A. Skalabrinu, K. Novaka, V. Medića i gdjicu A. Zorić. Dok sve diletante skupa idje čast i priznanje, dotlen nam je slobodno spomenuti četvoricu kao najkarakterističnije pojave preksinoćnjeg igrokaza iztaknuti.

G. Skalabrin, u ulozu krčmara Grge, pobrao je frenetični aplauz slušateljstva. Koliko u prvom, toliko u drugom i trećem činu, kao što i u svim slikam igrokaza, igrao je ne kao diletant nego kao kakav umjetnik. Njegova graničarska pojava, njegovo naravno gestikuliranje kao što i način govora, odavao je u pravom smislu u onoj dobi izrazitog graničara, a u našoj pravog poznatog starog krčmara iz naše Like. Ne ćemo preterati, ako kažemo, da je uprav Grge na uloga bila ona, što je na gledaoce najsjajniji utisak učinila. Naravno, da je tome mnogo doprinijela i sama narav uloge.

Dokle je Grgina igranje više šaljivog oblika, dotlen uloge gosp. Novaka i gosp. Medića, u ozbiljniji formi, izvedene su na svlačje udivljenje. G. Novak je najkarakterističniji u zadnjim slikam t. j. u trećem činu. Izvršno mu je uspjelo oponašati ljudjaka sa svim svojim kretanjim i izrazom lica. I onaj njegov razgovor sa poginulim Jocom Bocićem igran je dirljivo.

G. Medić u ulozu razbojnika prvi je tip hajdučkog ustaše. Sve je na njemu odgovaralo namijenjenoj svrsi. I hod i govor, i kretnje i pogled, sve je bilo u skladu sa razbojničkim ponašanjem.

Uz ova tri značajna lica osobito je još iztaknuti gdjicu A. Zorić. Ono njezino lako kretanje, onaj njezin glas i gesti u ulozu Karoline, sobarice, izazivali su u gledaocim izvanredan dojam, kojemu budi svjedokom neprekidni aplauz.

Kod ovo par riječi o četvorici glavnijih diletanata, možemo sa zadovoljstvom ustanoviti, da je i sva ostala diletantska družina sa svojim ulogom više manje sjajno igrala, posebice pak gospodje Novak i Medić, prva u ulozu Mace, druga kao supruga obrstara. I ostale gdjice — J. Belamarić, R. Bogdan, J. Tikulin — kao i mala Z. Drezga kao Andrijina kći, a mala D. Cinotti kao obrstara kći sve su se tršile, da svoje male uloge izvedu ljubavljvu i na zadovoljstvo publike. Gosp. J. Berović u ulogu Joce pokazao je i vladanja pozornicom i čuvstva i dikcije, da će diletantski klub imati u njemu jednu od ponajboljih sila. Gosp. D. Delfin kao Simo iskazao se je poznatim svojim humorom i bravurnošću kao uvijek. Gosp. V. Sakšek odigrao je svoju ulogu desetnika precizno i živahno. Gosp. P. Dellagiovanna u ulozu obrstara znao je naći izraza svim odlikama strogo ali pravdnog vojnika, a istodobno nježnog supruga i oca. Gosp. F. Kallan kao profus bio je dobar i u igri i u izgovoru. I gosp. Zauner kao gradjanin Križič pokazao je lijepe glumačke rutine te će biti dobar element. G. R. Delfin odigrao je lijepo dražestnu ulogu poručnika.

I ako je skupina kao skupina u prvom činu življa mogla da bude, to je ipak u trećem činu izvršno oponašala sjajmovni skup, gdje se zabavlja, ruča i doručkuje, kolo vodi itd. Sama vanjšina svekolike družine bila je za gledaoce predmetom pravog udivljenja. Onaj lijepi narodni kostim, ono naravno težačko lice kao što i skladni pjev seoske mladeži zanijelo je mnoge strance. Od tih jedan mi reče: „Takova šta u mom životu još nijesam vidio. Bio sam i na težim i ljepšim predstavam, ali ovoga utiska nijesam imao. Za me je bio čar i uživanje samo vidjeti onaj narodni skup na pozornici, a ono me je naravno lijepo pjevanje, vjerujte, uprav zanijelo.“

Pogledom pak na orkestralnu izvedbu u predstavi, pravom možemo

kazati, da je u redu bila i da je mnogo doprinijela onoj krasnoj zabavi. Najprečiznije je izvedeno umjetničko previjanje na violinim prvim i drugim pri pratnji Karoline i Gerge, pri čem su s nasladom slušani razni narodni motivi. Ouvertura i melodramma pobrala su oduševljeni plijesak kod slušateljstva, jer su pòmpozim i originalnim melodijam bili ispunjene. Na opći zahtjev ouvertura morala se ope-tovati. Za ovo idje zasluga u prvom redu gosp. maestra Zulliani, dók svim članovim gradjanskog orkestra ostaje-mo duboko harni na nastojanju kao što i na skladnom izvodjanju.

Posebice pak red nam je istaknuti gosp. Ivana Svirčića, domobranskog vodnika, koji je ne žaleći ni truda ni troška diletant upravo majstorski maskirao. I gosp. D. Delfina kao dekoratera ide takodjer svaka čast.

Uzevši sve skupa, pridodajemo, da koliko diletanti toliko muzikanti mogu biti radosni nad ispadkom zabave, koja je u svrhu „Crvenog Kriza“ pripravljena. Nadamo se, da će nas opet doskora gg. diletanti kojom narodnom predstavom pozabaviti.

Samo naprijed!

Domaće vijesti.

Ravnateljstvo Druže sv. Ćirila i Metoda za Istru u Opatiji primilo je u ovim teškim i crnim časovima dva bogata dara. Presvjelti gospodin Dr. A. Bauer, nadbiskup zagrebački, poslao je Ravnateljstvu K 2000, a Društvo za štednju i zajmove u Malom Lošinj K 1000.

Naše Ravnateljstvo rema riječi zahvale za ove naše bratske dobrotvore, već im samo bilježi imena, da se ugledaju i drugi naši imućnici u njihove svijetle primjere. Još im jednom hvala u ime sítě istarske dječice, koja vapiju za hrvatskom školom!

Tijesno za „Crveni Križ“. U Tijesno pristupiše kao redoviti članovi „Crvenog Križa“ sa godišnjom uplatom od K 4 slijedeći: Općina-Tijesno: A. Blažević, sudac; Don A. Sare, župnik; Obitelj A. Dvornik; A. Petrović, porezni ofic.; N. Medin, porezni pom.; M. Roje, carin. prihaj.; R. Romei, pošt. čin.; Mazzura J., posjednik; Mazzura L., pošt. čin. u miru; Tvrdka F. Pasqualin; F. Salamun, posjednik; B. Pačić, nadučitelj; A. De Denaro, farmacist; J. Jajac, sa 1 K; Don M. Corić, župnik Zlo-sela; J. Obratov, posjednik.

Grad i okolica.

Pučka predstava „Graničari“ uz snižene cijene. Pošto je navala općinstva za predstavu „Graničara“, i ako su cijene bile prilično velike, bila takova, da je šef državnog redarstva odbio veliki broj osoba, pa i zato, da se širim slojevima gradjanstva i vojnicima pruži prilika da vide ovaj zanimivi pučki igrokaz, dat će se „Graničari“ u nedjelju dne 22. ov. mj. uz snižene cijene. Predstava će biti poslije podne, tako da bude omogućen posjet i djeci.

Ranjeni i bolesni vojnici. Prek-snoć su stigli: Sučić Stipan iz Prizrepa. Vi-dović David prav. vj. iz Strmice (Knin), Orlović Jure iz Budaka (Knin), Šarlija Luka iz Banjevac (Benkovac), Kolanović Kažimir iz Zadra, Bego Vicko iz Zablaca, Saradić Marko iz Stankovaca (Benkovac) bio ranjen i zarobljen, Krička Stefan (vodnik) iz Skradina prav. vj.

Nedjelja na Šubičevcu. U nedjelju je bio krasan dan, te je više stotina osoba posjetilo Šubičevac. Veliki broj častnika i mnogo gospodja uživalo je taj vidik na da-lekozore, jer je zrak bio tako čist, da se je i najdalji otok, sv. Andrija, vrlo bistro vidio.

Nije falilo ni dječurlije u velikom broju, što se je dalo razabrati po borovim grančicama koje po putu prosipane. Viditi smo i jednog mornara od e. k. ratne mornarice sa dva lijeva čimpera, posječena u ogradi gosp. Nike Kalika, veličine po prilici 1 m. Kada je bio upitan, čemu to mu služilo, odgovorio je: „Paš, tako za nošiti na brod...“

Možemo čekati vojničku vlast, da vojni-cima stavi na srec, da ne oštećuju teško stečene gradske urese.

Cijepljenje. Obzirom na ratne pri-ke mora se računati na opasnost da budu unošene boginje (ošpice). Da se spriječe epidemije, kakve su još zadnje vremena bile uslijed ratova buknule, potrebno je u najširem opsegu pripraviti i najbrže proiz-vesti cijepljenje gradjanstvu.

Pozivlje se stoga pučanstvu, da se od-mah podvrgne cijepljenju, jer uslijed ratnih prilika prijeti opasnost da budu unošene boginje, grozne posljedice te kužne bolesti poznate su sigurno odraslijem pučanstvu još od god. 1887.

Cijepljenje će u gradu obavljati Dr. Dragomir Montana c. k. kot. liječnik i g. Dr. Dujam Cace, pak se još jednom vruće preporuča pučanstvu u njegovu interesu da se svak bez razlike prijavi spomenutim li-ječnicima u svrhu cijepljenja.

Preporučuje se roditeljima da od ci-epljenja ne izostanu niti djeca.

Cijepljenje za sela ove općine obavit će takodjer g. Dr. Dragomir Montana te će njegov dolazak u svaku pojedinu štaciju za cijepljenje biti na vrijeme prijavljen.

Za čistoću grada. Općinski upravi-telj objavljuje: Daje se na javno znanje da će posebno povjerenstvo od odsalnika vlasti pregledati što skorije grad, kuće i obore u svrhu čistoće i zdravstvenog re-darstva.

Pozivlje se stoga gradjanstvo da kroz osam dana uredi i očisti svoje obore, štale i kuće te odstrane djubrišta i sve ono što bi moglo biti štetno po javno zdravlje.

Dok se preporučuje gradjanstvu da spomenutom povjerenstvu bude pri ruci, istodobno se upozoruje da će se pri svakoj opaženoj neurednosti te neposluhu ovog poziva upotrebiti prisilna sredstva.

Izgubljena naušnica. Pošten nalaz-nik umoljava se da ju predade u našem uredništvu.

Austrijsko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

uzdržava od 1. listopada 1913. slijedeće glavne pruge:

Trst-Metković A (poštanska)	Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5.— pos. p. povratak svake subote „ 6.30 pr. p.
Trst-Metković B (poštanska)	Polazak iz Trsta u četvrtak u 5.— pos. p. povratak svakog utorka „ 6.30 pr. p.
Trst-Metković C (poštanska)	Polazak iz Trsta u subotu u 5.— pos. p. povratak u četvrtak „ 6.30 pr. p.
Trst-Korčula (pštanska)	Polazak iz Trsta svake sriede povratak u ponedjeljak „ 5.— pos. p. „ 6.30 pr. p.
Trst-Šibenik (poštanska)	Polazak iz Trsta u petak u 5.— pos. p. povratak u sriedu „ 6.— pr. p.
Trst-Makarska (trgovačka)	Polazak iz Trsta svaki utork povratak svake nedjelje „ 6.— pos. p. „ 1.15 pos. p.
Trst-Vis (trgovačka)	Polazak iz Trsta u subotu u 7.— pos. p. Povratak svaki četvrtak „ 7.15 pos. p.

Naslov za brzojave: „JADRANSKA“.

CENTRALA U TRSTU

Via della Cassa di Risparmio 5

(Vlastita kuća).

PODRUŽNICE: Dubrovnik — Kotor — Ljubljana — Metković — Opatija — Šibenik — Spiljet — Zadar.

Kuponi založnica Zemljišno ve-resijskog zavoda Kraljevine Dalmacije plaćivi su kao i uvučene založ-nice unovčuju se kod

Jadranske Banke u Trstu i svih njezinih po-družnica.

JADRANSKA BANKA PODRUŽNICA ŠIBENIK -
Dionička glavnica K 8.000.000. — Pričuva K 700.000.

Uložne knjižice. —

Pohrana i administracija vrijednosnih papira. — Ku-poprodaja tuzemnih i inozem-nih vrijednosnih papira, te de-vida i valuta. — Osiguravanje efe-kata protiv gubitku na tečaju pri vnučenju. — Ziro računi i tekući računi. Unovčavanje mjenica, dokumenata, odre-zaka i izvučenih vrijednosnih papira. — Kre-ditna pisma, čekovi, vaglia, naputnice. — Pre-dujmovi i zajmovi na vrijednosne papire, dionice srečke, robu (Warrants), brodove itd. — Gradjevne vjeres.

► Pretinci (Safes) za čuvanje vrijednota u čeličnoj sobi (Tresor) sa posebnim ključevima za klijente, u kojim se pretincima može držati svakovrsne vrijednosti.

Da postigneš obilan prirod svoga rada na poljodjelskom polju morati češ pognojiti svoje usjeve, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40%^o Kalijevom soli ili kainitom
15-16%^o Kalciumcianamidom
16-21%^o Thomasovom drozgom

i to prama uputama koje svak može da zatraži besplatno kod potpisane, bilo ustmeno ili pismeno. Ista tvrdka zani-manicima dijeli poučne knjižice o uporabi gnojiva za sve kulture, te prema zahtjevu drži i specijalna predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cjenije od istoga.

Ova gnojiva dobivaju se isključivo kod potpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpčavaoc, i to prama uvjetima postavljenim od tvornica

GRUBIŠIĆ & Comp. : Šibenik.

(brzojavni naslov GRUBARES — telefon br. 56.)

PIO TERZANOVIĆ

TRGOVAC - ŠIBENIK

VELIKA ZALIHA

Rukotvorina, Odiela, Cipela

Galice, sumpora i gume prve svjetske tvornice

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA

ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM (Dr. A. DULIBIĆ I DRUG)

OBSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOM SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE : : RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU : :

IZRADJUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVAČKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRTNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBĆINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRNSOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA

Najprikladniji dar za svaku prigodu jest

INGEROV ŠIVAČI STROJ

kojim se može šivati, veziti i vrpsti.

Singer Comp. šivači strojevi

dioničko društvo

ŠIBENIK, Glavna ulica.

KNJIGOVEŽNICA

HRVATSKE ZADRUŽNE TISKARE U ŠIBENIKU

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUG).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPA- : : DAJUĆE RADNJE. : : CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA : : I SOLIDNA. : :